

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

ТЕХНИЧЕСКА СПЕЦИФИКАЦИЯ

за обществена поръчка с предмет: Разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол и създаване на система за планиране на инспекционната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол

СЪДЪРЖАНИЕ НА РАЗДЕЛА:

I. Предмет на обществената поръчка

II. Цели на поръчката

1. Цели на поръчката
3. Очаквани резултати на поръчката

III. Дейности, предмет на обществената поръчка

IV. Отчитане

V. Етапи и срокове за изпълнение

VI. Приложения

София
2016 г.

Стр. 1 / 24

www.eufunds.bg

Проект BG05M9OP001-3.004 „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ“, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

I. ПРЕДМЕТ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА

Предметът на настоящата обществена поръчка е **„Разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол и създаване на система за планиране на контролната дейност според рисковия потенциал* на обектите за контрол“** от дейност 2 „Създаване на база данни на обектите за контрол“ по Проект BG05M9OP001-3.004-0001-C01 „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ“, финансиран по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“.

Забележка:

Определението на „Рисков потенциал на обект за контрол“ и неизчерпателен списък на термините, приложими за нуждите на настоящата обществена поръчка, са дадени в Приложение №1 „Термини и определения“.

1. Данни за Възложителя

Възложител на настоящата обществена поръчка е ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ „ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА“ – конкретен бенефициент по Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“ 2014 - 2020 г.

ИЗПЪЛНИТЕЛНА АГЕНЦИЯ «ГЛАВНА ИНСПЕКЦИЯ ПО ТРУДА» е със седалище гр. София, бул. „Дондуков“ № 3

Лице за контакт по поръчката:

Георги Милчин - Ръководител на проекта,

Тел.: 02 8 101 700, 02 8 101 757

Факс: 02 8 101 757

E-mail: Georgi.Milchin@gli.government.bg

II. ЦЕЛИ НА ПОРЪЧКАТА

1. Цели на поръчката:

- Оптимизиране на процеса на планиране в ИА ГИТ
- Подобряване на инспекционната дейност на ИА ГИТ чрез прилагане на иновативни методи, основани на оценки на рисковия потенциал на обектите за контрол

2. Очаквани резултати по поръчката:

- Разработени критерии и модел за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол
- Разработена система за планиране на инспекционната дейност, основана на оценките за рисковия потенциал на обектите за контрол
- Разработена и внедрена процедура за внедряване на критериите за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол в дейността на ИА ГИТ

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

III. ДЕЙНОСТИ, ПРЕДМЕТ НА ОБЩЕСТВЕНАТА ПОРЪЧКА

Изпълнителят на обществената поръчка следва да изпълни следните поддейности по проекта:

1. Поддейност 2.1. Разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол и създаване на система за планиране на инспекционната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол

1.1. Първа част: 2.1.1. Разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол.

1.2.

1.2.1. Етап 1. Преглед на налични в ИА ГИТ данни (протоколи, доклади, актове за спиране, АУАН, сигнали и други) и данни от други източници.

Изпълнителят следва да изпълни този етап чрез преглед на нормативните документи, регламентиращи дейността на ИА ГИТ, документите на системата за управление на Агенцията, свързани с контролната дейност, както и дейността на другите контролни органи, имащи отношение към инспектирането на труда.

1.2.2. Етап 2. Проучване на информационната система на наличната база данни, която ще се използва за изготвяне на оценка на рисковия потенциал.

Изпълнителят следва да направи преглед на информационната система на ИА ГИТ и наличната база от данни, свързана с осъществяването на контролната дейност. Изпълнителят следва да се проучи подробно:

- елементите, структурата и съдържанието на базата данни на ИС;
- информацията, ползвана в процеса на планиране на проверките и др. контролни дейности и функциите на модулите, свързани с планирането и отчитането на контролната дейност;
- процедурата и алгоритъма за определяне на степента на риска на обекта за контрол и класифициране на предприятията според него и определяне на периодичността и съдържанието/обхвата на проверките;
- източниците и организацията на обхващане на данните за ИС, входни формати и носители, плановете и отчетните документи и др.;
- информацията, достъпна за Агенцията от контролните органи по Чл.5. от ЗИТ, НСИ, органите на общественото здравеопазване, както и от структури, предоставящи услуги за превенция на БЗР - СТМ, сертифициращи органи и др.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

Изпълнителят следва да проучи режима на достъп до информационните бази на тези институции – публично достъпна информация, достъпна по служебен път, начин на получаване и носители, съвместимост на данните/формати, възможности за трансфер на данни, начин и периодичност на актуализация и др.

Изпълнителят следва да анализира информацията по отношение на съдържателност, надеждност, достъп и актуалност към периодите на планиране в Агенцията.

1.2.3. Етап 3. Проучване практиките най-малко три страни членки в ЕС в областта на БЗР и спазването на трудовото законодателство, чиито системи за планиране са основани на оценки на рисковия потенциал на обектите за контрол.

В страните-членки на Европейския съюз няма единен стандарт за оценка на рисковия потенциал (ОРП) на обектите, подлежащи на инспектиране на труда. Прилагат се различни системи за ОРП, основани на оценки на състоянието на системата за управление на предприятието, изпълнението на изискванията на законодателството, рисковете за здравето и безопасността на работещите в предприятието/отрасъла, квалификацията и мотивацията на персонала и др., и комбинации от тях.

Изпълнителят на поръчката следва да проучи законодателната основа и практиките на планиране и изпълнение на контролната дейност с отчитане на рисковия потенциал на обектите в най-малко три страни-членки на ЕС.

Изпълнителят на поръчката следва да проучи методологията и критериите за класифициране на обектите за контрол, системите за планиране на контролната дейност според рисковия им потенциал, начините за определяне на обхвата и периодичността на проверките, както и взаимоотношенията на Инспекцията със заинтересованите страни в процеса.

Резултат от изпълнението на трите първи етапа:

От направените проучвания описани в трите етапа, изпълнителя да изготви доклад с резултатите, на базата, на който ще се разработят критериите за оценка на рисковия потенциал.

Докладът следва да включва:

- резултати от прегледа на законодателството, свързано с инспектирането на труда, организацията на контролната дейност в ИА ГИТ, системата за планиране и осъществяване на контролната дейност;
- анализ на информационната система на ИА ГИТ и другите контролни институции, имащи отношение към инспектирането на труда и предложение за начините на достъп до необходимите данни;
- сравнителен анализ на практиките в европейските страни по планиране на контролната дейност, основано на рисковия потенциал на обектите за контрол и на действащата практика в ИА ГИТ;

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

• предложения за подход и принципи, на които следва да бъдат изградени методологията и модела за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол и насоки за усъвършенстване на системата за управление на контролната дейност.

Докладът от анализа следва да бъде предоставен за обсъждане на Възложителя и за приемане от него.

1.2.4. Етап 4. Разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол.

Всеки обект, на който се упражнява трудова дейност, бива проверяван от Агенцията в два аспекта (две области на контрол): Трудово-правни отношения и Безопасност и здраве при работа (вкл. подобласти Работна среда, Ангажираност на персонала, Трудова дейност и управление на БЗР).

При планиране на контролната дейност приоритет се дава на обектите с по-висок риск за здравето и безопасността на работещите и вероятност от нарушения на трудовото законодателство. Необходимостта от реализацията и води до определяне първо на показатели, въз основа на които се формират критериите за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол. Нивото на рисковия потенциал на обекта за двете области на контрол следва да се обозначава с индекси на рисковия потенциал (ИРП), които могат да приемат стойности от 1 до 100 – по-високата стойност е индикатор за по-висок рисков потенциал. Комплексната оценка на ОК представлява сума от индексите на рисковия потенциал на двете области на контрол, умножени с коефициенти на тежест за конкретната област.

ИРП на всяка област се формира от рисковия потенциал на отделни подобласти, декомпозирани до групи фактори и конкретни рискови фактори със специфичните им параметри.

В тази връзка Изпълнителят следва да разработи методика и модел/и (схема и набор от показатели и критерии) за оценка на изпълнението от страна на предприятията на нормите и изискванията на националното законодателство, контролът за които с нормативни актове е възложен на ИА ГИТ. При синтезирането на рисковия потенциал той взема предвид:

- всички характерни рискови фактори и обхвата на възможната вреда за съответната област на контрол;
- увеличаване на риска от едновременно действие на някои рискови фактори (напр. на шум, вибрации и химични агенти върху слуха на работещите и др. такива);
- възможното влияние на един или група фактори върху повече от една област на контрол.

При разработването на методиката, модела и определяне на показателите за ИРП Изпълнителят следва да ползва преди всичко наличната в ИА ГИТ информация за предприятията (данни от декларациите по чл.15. от ЗЗБУТ, проверки, разследвания, предписания, актове за установяване на административни нарушения (АУАН) и т.н.) и

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

информация от външни източници, предоставени официално в публични статистики, регистри или от потвърдени проучвания, до които Агенцията има достъп или може да получава системно и по подходящ начин. Методиката и моделът трябва да позволяват оценяването на обособени звена или отделни части от производството/дейността на предприятието, при което се взема предвид както на частните (конкретните), така и на общите фактори, действащи в предприятието. Моделът трябва да дава механизма, по който отделните оценки участват във формиране на ИРП на цялото предприятие, а информационната система да съхранява междинните резултати.

Навсякъде, където е възможно, Изпълнителят следва да ползва наличните класификации и определения за фактори, дейности, процеси, нарушения на законодателството и др., регламентирани с нормативни актове и официално поддържани в национални регистри и системи - Статистическите системи „Професионални болести” и „Трудови злополуки” на НОИ, КИД-2008 и др.

Не следва да се изисква допълнително събиране на данни от предприятията.

С методиката Изпълнителят следва да:

- определи вида и източниците на входните данни за изчисляване на рисковия потенциал на обектите, следва да покаже как данните следва да бъдат обхванати и въвеждани в ИС и как следва да бъде осигурено, че те следва да бъдат съдържателни, актуални, достъпни, проверими и поддържани във времето;
- определи ограничен брой (до 25, разпределени по области на контрол по негова преценка) агрегирани показатели (индикатори), формиращи ИРП на обекта, и следва да обоснове вида и броя им по области на контрол;
- предложи и обоснове метода на синтез – линеен, геометричен и т.н., формулите за агрегиране на стойностите на рисковите фактори до ИРП;
- определи съотношението и максималната стойност (брой точки), която може да заема ИРП на всяка област на контрол. Общата сума от ИРП на всяка област не може да надвишава 100;
- предложи и обоснове съдържанието на скалите за количествени оценки на възможната вреда въз основа на параметрите на отделните рискови фактори/нарушенията на законодателството и коефициентите на тежест в общата оценка (ИРП на съответната област на контрол);
- отчете обстоятелството, че високорисков обект може да бъде както цялото предприятие, така и част от него (разпръснати структури, отделно производство, дейност и т.н.);
- прилага индикатори, измерващи статуквото, процеса и резултатите, т.е. ориентирани към състоянието на обекта, да отчетат тенденции (процеси) или крайния резултат – напр. измерване на състоянието на инфраструктурата, сравнено с минималните изисквания за осигуряване на БЗР, съгласно нормативните документи, или периодично измерване/оценка на някои показатели, с оглед проследяване на тенденциите в развитието на дейността по осигуряване на БЗР в предприятията.

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Посочва се всеки от видовете индикатори, как и каква периодичност следва да се прилагат;

- използва навсякъде, където това е възможно, индикатори за количествена оценка, такива които могат да бъдат измерени или изразени в числен (количествен) вид, напр.: трудови злополуки, общи и професионални заболявания, отсъствия от работа, ниво на шума и др. За индикатори, които сами по себе си не могат да бъдат обективно оценени (напр. "ниво на превенция", "ефективност на системата по БЗР", "сътрудничество и участие на работещите в управлението на БЗР", "ниво на безопасност на технологията" и други такива), Изпълнителят следва да определи показатели, които са измерими или могат да бъдат параметризирани, като за качествените показатели посочи косвени измерими индикатори, свързани функционално с тях.

- посочи обстоятелствата в предприятието и действия на работодателя, при които обектът следва автоматично да се класифицира като високорисков (незаконна заетост и трудова експлоатация, отказ за изпълнение на предписания, тежки трудови злополуки и др.). Изпълнителят следва да състави списък на възможни такива несъответствия и нарушения по области на контрол и следва да покаже как функционира моделът в такива случаи.

При определянето на показателите за оценка на рисковия потенциал Изпълнителят следва да се ръководи от критерии за целесъобразност, като:

- ясна връзка между показателите и областите на контрол;
- предимство на количествените показатели, където има такива, пред качествените;
- бърз достъп до информацията, необходима за оценяването им;
- висока надеждност на данните.

Изпълнителят следва да разработи модел на агрегиране на рисковия потенциал от отделните рискови фактори до ИРП на съответната област на контрол и да:

- предложи алгоритми, показващи как оценките за възможната вреда от отделните рискови фактори следва да бъдат синтезирани в един измерител за рисковия потенциал на областта на контрол;
- създаде формули за отчитане влиянието на всеки от рисковете и на неговото тегло в общата оценка на рисковия потенциал;
- определи коефициентите на тежест на отделните фактори/показатели и техните параметри.

При създаване на модела трябва да се спазват следните принципи:

- всеки рисков фактор трябва да получава количествена оценка и да се оценява в една-единна за всички рискове скала;
- да се позволява ревизия и подобрения, настройка на формулите и коефициентите на тежест след избран период на ползване, при промени в

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

законодателството и др., както и да се коригират количествените оценки и скалите на ИРП с мнението на инспекторите;

- да се дава възможност за въвеждане на данните и изчисляване на ИРП при частични проверки – на отделна област на контрол, отделна дейност или част от предприятието, както и да дава възможност във всеки момент оценката да се актуализира с данни от проверки, разследвания и др.;
- да се дава възможност за оценка на рисковия потенциал въз основа на обработени (усреднени) данни за тригодишен период;
- да се дава възможност при положителни оценки на дейности и добри практики в предприятието по предложение на инспектора да бъдат редуцирани/коригирани по подходящ начин стойностите на ИРП за съответната област;
- да се дава възможност въз основа на ИРП на предприятията от един отрасъл да се формира съответен общ индекс за отрасъла от една страна и от друга – от модел да могат да се извеждат тези фактори за съответната икономическа дейност, които формират 80% от рисковия потенциал на дейността. Този процент трябва да може да се задава от Възложителя;
- да се дава възможност комплексната оценка да бъде коригирана от Инспекцията при планиране, като се придава по-голяма тежест на някой от ИРП на отделните области на контрол. По подразбиране се приема, че двете области са с еднаква относителна тежест;
- нивата на декомпозиция и структурата на модела трябва да бъдат прозрачни и разбираеми.

Изпълнителят следва да идентифицира рисковите фактори/показатели и следва да определи коефициентите им на тежест чрез статистическа обработка на данни за състоянието на травматизма и заболяемостта (в т.ч. на свързаните с условията на труд заболявания) и нарушения на изискванията на законодателството в предприятията на минимум две икономически дейности, посочени от Възложителя (една високо рискова и една ниско рискова). Изпълнителят следва да извърши анализа въз основа на данни в ИС на ИА ГИТ и на достъпните данни от органите по чл. 5 на Закона за инспектиране на труда (ЗИТ) и Национален статистически институт (НСИ) за 2015 г.

Изпълнителят следва да разработи модела при минимум три варианта на набор от показатели и съответните критерии и формули за изчисляване на ИРП на отделните области за контрол. Моделът трябва да позволява преглед и внасяне на подобрения въз основа на опита от използването му – настройка на формулите, коефициентите на тежест и др.

Изпълнителят следва да извърши анализ на силните и слабите страни на предлагания модел, при отчитане особеностите на различните варианти на набор от показатели и съответните критерии от гледна точка на гарантиране справедлива оценка на рисковете за здравето и безопасността и за нарушаване на трудовите и социалните права на работещите.

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Изпълнителят следва да определи процедурата за прилагане на методиката и модела за оценяване на рисковия потенциал на предприятията, за ползване и съхранение на резултатите от него.

Забележки:

1. Използваният за измерване и оценка на рисковите показатели подход не следва да се отнася към психосоциалните аспекти на работата. За тях се прилагат критерии, основани на изискванията на чл.220 от Наредба №7/1999 г. Оценката на този показател се формира от дейността на ИА ГИТ.

2. Общият подход и методологията се прилагат и за ИД „Строителство”, като в случая под обект за контрол се разбира всеки отделен строителен обект или части от него, а не предприятието. Изпълнителят следва да предложи вида на информацията, с която трябва да се допълни ИС на Агенцията, с оглед своевременно и еднозначно идентифициране на всеки обект и определяне на рисковия му потенциал, както и начина по който тя да бъде осигурена.

3. В страните от ЕС при планиране на контролната дейност се прилагат различни набори от индикатори. Поради различията в обхватите на контролната дейност и функциите на органите по инспектирането на труда, както и в националните системи за събиране и агрегиране на данните, не е допустимо пряко използване на набори от показатели на някоя от страните, обхванати от проучването.

Резултати от изпълнението на етап 1.4:

Изготвен от Изпълнителя доклад, който съдържа:

- определени всички изходни условия и източниците на информация за формиране на показателите и индексите на рисковия потенциал на всяка от областите на контрол;
- разработена методика за оценка на рисковия потенциал;
- определени рисковите фактори и принципите за синтезиране на ИРП от отделните рискови фактори и за определяне на коефициентите на тежест за всеки от тях;
- разработен модел с алгоритми и формули и набор от показатели и критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите на контрол, коефициентите на тежест на рисковите фактори (групи от фактори), обосновка на съотношението (разпределението) на стойностите на РП до формиране на ИРП на обекта за контрол;
- разпределението на възможните стойности на ключовите показатели/индикатори във всяка област на контрол;
- анализ на трите варианта на набори от показатели и критерии, формиращи модела – предимства и недостатъци на всеки от тях, приложимост;
- разработена процедурата за прилагане на методиката и модела за оценяване на рисковия потенциал на предприятията, за ползване и съхранение на резултатите от него.

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

1.3. Втора част 2.1.2. Създаване на система за планиране на инспекционната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол

Системата ще:

- посочи алгоритъм, по който се определя рисковия потенциал на конкретния обект на контрол, чрез обработка на данните за всеки един от критериите определени в етап 4 от дейност 2.1.1.;
- определи период, по които отделните критерии ще се актуализират;
- създаде процедура за планиране на контролната дейност, която ще отчита рисковия потенциал на обектите за контрол.

Изпълнителят следва да разработи система за планиране на инспекционната дейност, вкл.:

- Методика за планиране на контролната дейност, базирана на оценките на рисковия потенциал на обектите за контрол;
- Методика за класифициране на обектите за контрол според рисковия им потенциал;
- Процедура „Набиране и поддържане на данни за планиране на контролната дейност“;
- Процедура „Класифициране на обектите за контрол“;
- Процедура „Разработване на варианти на планове за инспектиране“;
- Процедура „Планиране на контролната дейност“.

Методиката за планиране следва да се основава на разчети за наличния ресурс като отчита спецификата на контролната дейност, която се реализира чрез планирано и не планирано инспектиране, както и задължението на инспекторския състав да провежда обучения, дава сведения и съвети на работодателите, работещите и техните представители.

Методиката следва да включва критерии за определяне на приоритетите и групиране на предприятията от гледна точка на периодичност и обхват на проверките, основани на рисковия им потенциал, като се изхожда също и от размера и спецификата на обекта, вида и характера на отклоненията/нарушенията и др., броя на проверките и дата на последната проверка, констатации от предходни проверки, нарушения, предписания и наложени санкции и др.

Методиката трябва да позволява планиране, според комплексната оценка на рисковия потенциал на обекта, по един или повече показатели, които го формират, както и по други фактори, не участващи във формирането на ИРП (разпореждания на висшестоящи органи и др.).

При определяне на периодичността на контрола на конкретно предприятие, освен рисковия му потенциал, се взема пред вид честотата на проверките, определена с нормативен акт (ако има такъв). В такива случаи периодичността на проверките не може да бъде по-голяма от нормативно определената.

Методиката трябва да дава възможност:

- да се коригират в ИС оценките и съответно списъците за периодичност и обхват на проверките по предложение на инспекторите;

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

- да се актуализира ИС с данни за състоянието на обектите, за да се проследява движението на ИРП, с цел анализиране на ефективността на мерките в предприятието и на дейността на Инспекцията;
- да включва и механизъм и да определя периодичност, с която критериите следва да се преглеждат и актуализират.

Процедура „Набиране и поддържане на данни за планиране на контролната дейност“

Изпълнителят:

- следва да разработи процедура за обхващане на необходимите за планирането данни от вътрешни и външни източници, отговорностите на длъжностните лица за събирането и въвеждането им в ИС;
- следва да опише източниците на информация за целите на планирането - наличните и възможни бази от данни в контекста на изпълнение на дейността;
- следва да определи реда и периодичността на актуализиране на базите данни, както и правата на достъп до тях.

Процедура „Класифициране на предприятията според рисковия им потенциал“

Изпълнителят следва да изготви:

- методика за класифициране на предприятията за контрол;
- процедура с последователността от действия при класифициране на предприятията и отговорностите и пълномощията на длъжностните лица.

Класифицирането на предприятията става ежегодно и при необходимост въз основа на наличната в ИС обща информация (предоставяна ежегодно от предприятията и националните статистически регистри) и документираните резултати от контролната дейност на Агенцията и други организации с контролни функции за период от три години.

Класифицирането следва да се извършва на две стъпки:

- Първа стъпка: Определяне (съставяне на списък) на предприятията с нисък рисков потенциал, които по-нататък не подлежат на проверки и ежегодно класифициране до възникване на обстоятелства, довели до промени в рисковия им потенциал.
- Втора стъпка: Разпределяне на останалите предприятия в групи според ИРП, за които се определя различна периодичност на проверките и съставяне на списък/ци по групи. Възможните срокове за периодичен контрол могат да бъдат от 3 месеца до 10 години.

Изпълнителят следва да аргументира броя на групите и необходимостта от различна периодичност и обхват на плановите проверки за всяка отделна група съгласно приетите критерии и следва да предложи долната и горната стойност на ИРП за всяка от тях.

Методиката трябва да дава възможност:

- въз основа на стойностите на ИРП обектите за контрол следва да се класифицират по групи, за които според рисковия им потенциал се определя различна периодичност

Стр. 11 / 24

www.eufunds.bg

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

на проверките. Изпълнителят следва да предложи скала и критерии за класифицирането им по нея, като вземе предвид нормативно определената честота на проверките (когато има такава);

- новорегистрираните предприятия, които не са проверени към момента на планиране, да се класифицират, като освен декларираните от тях данни се отчита и индекс на рисковия потенциал на икономическата дейност, към която принадлежат;
- ежегодно да се прави преглед на оценките на рисковия потенциал на предприятията и те да се класифицират въз основа постъпилите през годината данни;
- проверените предприятия при необходимост да бъдат прекласифицирани на базата на извършени частични проверки;
- обектът да се класифицира автоматично като високорисков при наличие на определени обстоятелства в предприятието или действия на работодателя (незаконна заетост и трудова експлоатация, отказ за изпълнение на предписания, тежки трудови злоупотреби и др.). Изпълнителят следва да състави списък на възможни такива несъответствия и нарушения по области на контрол;
- да се изключват от списъка за контрол съоръжения и дейности, които са от компетенциите на други държавни контролни органи.

Процедура „Разработване на варианти на плановете за инспектиране“;

С тази процедура се дава възможност на планиращия да изготвя варианти на плана, график на проверките и предложения за окомплектоване на екипите и задачите на членовете им, като се отчита капацитетът и необходимият ресурс за не планирани дейности на инспекторите.

Избраният вариант се регистрира в ИС и се утвърждава за изпълнение.

Изпълнителят следва да разработи:

- критерии за честотата и съдържанието на плановете проверки в три варианта;
- алгоритми за планиране.

Процедура „Планиране на контролната дейност“

Изпълнителят:

- следва да разработи процедура, определяща отговорностите и последователността на операциите при планирането, критерии и правила за оценка на резултатите от планирането и изпълнение на проверките в съответствие с плановете;
- следва да разработи образци на входните и изходните работни документи, свързани с планирането и отчитането на контролната дейност;
- следва да определи степента, до която оценката, използвана при планирането, може да бъде коригирана със субективното мнение на инспекторите, с оглед тя максимално да се основава на обективни данни и да отразява реалната ситуация в предприятието;
- следва да предложи промени в документите, регистриращи резултатите от контролната дейност, с оглед да бъдат във вид за непосредствено използване за информиране на обществеността посредством: Годишния доклад на ИТ, доклади по

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

отрасловите програми за проверки, доклади за извършените проверки, интернет-страницата на Агенцията и др.

Общи изисквания:

- процедурите и работните документи следва да бъдат съгласувани, съвместими и интегрирани с действащата в момента система за управление на Агенцията;
- максимално да се използват възможностите на наличните в ИС инструменти за управление на данните, графичните и текстовите средства за описание на системата да съответстват на използваните в действащата система.

Изпълнителят следва да разработи необходимите материали за презентирание и провеждане на обучение по системата за планиране и модела за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол.

Резултати от втората част:

Разработена и документирана система за планиране на инспекционната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол, вкл.:

- Методика за планиране;
- Методика за класифициране на обектите за контрол според рисковия им потенциал;
- процедури, свързани с набиране и поддържане на данни за планиране, класифициране на обектите за контрол и планиране на контролната дейност;
- образци на входните и изходните работни документи, свързани с планирането и отчитането на контролната дейност;
- материали за презентирание и провеждане на обучение на служителите на Инспекцията по разработената система за планиране.

2. Поддейност 2.2. Представяне на критериите за оценка на рисковия потенциал и системата за прилагането им на заинтересованите страни

Изпълнителят следва да организира среща за представяне и обсъждане на системата за планиране на контролната дейност, основана на оценката на рисковия потенциал на предприятията, с участие на не по-малко 45 души: директори на инспекции, началници на отдели и други заинтересовани страни от ИА ГИТ. Логистично срещата се осигурява от Изпълнителя, съгласно Приложение №2.

Изпълнителят следва да представи разработената система за планиране на контролната дейност на Агенцията, модела, показателите и критериите за ОРП пред заинтересованите лица в ИА ГИТ. Обсъжданията следва да бъдат протоколирани от Изпълнителя.

Изпълнителят следва да отрази евентуални препоръки в документацията на системата преди пилотното внедряване.

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

Изпълнителят следва да изготви промотивни материали, които да бъдат предоставени на организациите на работодателите, СТМ и консултантите по БЗР с оглед популяризиране на подхода сред техните членове.

Изпълнителят следва да изготви предложения към Възложителя за включване в заданието за техническа спецификация за разработване на софтуер за управление на контролната дейност на основата на ОРП на обектите.

Предложенията следва да съдържат информация за:

- методиките за определяне на ИРП и планиране въз основа на него;
 - модела, формулите, скалите и таблици с коефициентите на тежест на рисковите фактори;
 - таблици с групите рискови фактори, показатели и др., източниците на информация за ОРП и за целите на планирането, начина на достъп до нея и начина на въвеждане в ИС на Агенцията.

Резултати от поддейността:

- проведена среща за представяне и обсъждане на системата за планиране на контролната дейност в ИА ГИТ;
- отразени препоръките за промени в документацията на системата за планиране.

3. Поддейност 2.3.

4. Пилотно внедряване на системата и критериите за оценка на рисковия потенциал и нанасяне на необходимите корекции

ИА ГИТ следва да организира пилотно внедряване на системата за планиране, основана на ОРП в най-малко две Дирекции „Инспекция по труда“. За целта:

Изпълнителят следва да разработи:

- указания за инспекторския състав (в двете дирекции) за набиране на данни за предприятия от различните групи и класифициране на предприятията според рисковия им потенциал;
- образци на първичните документи за набиране на данни, оценъчен лист и списък на класифицираните предприятия;
- чек-лист и опростен модел на пресмятане индексите на рисковия потенциал по области на контрол;
- анкетна карта за мнението на предприятията за промените в системата за оценяване и съответствието на оценките от проверките с техните самооценки.

Възложителят:

- следва да определи предприятия за пилотното внедряване - по 10 предприятия от различни икономически дейности за всяка Д ИТ;

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

- следва да разработи и утвърди план-график за провеждане на пилотното внедряване;

- следва да определи екипите от инспектори и следва да изготви планове за провеждане на проверките, вкл. обхвата на проверките;

- следва да съгласува с предприятията и следва да им предостави чек-листа и опростения модел на пресмятане ИРП за самооценка;

- следва да определи ИРП на обектите за контрол въз основа на данните от декларациите по чл. 15 и данните от публичните регистри, отнасящи се за предприятието или обобследва данни за икономическата дейност, без да се вземат пред вид резултати от проверки (базова оценка на рисковия потенциал);

- следва да класифицира предприятията според рисковия им потенциал и следва да планира обхвата на проверките въз основа на него с методичната помощ на Изпълнителя;

- екипите от инспектори следва да проведат проверките и следва да отразят резултатите от тях в ИС на Агенцията;

- следва да анкетира предприятията за мнението им за промените в системата за оценяване и съответствието на оценките от проверките с техните самооценки.

Възложителят следва да организира срещи в определените Д ИТ, на които Изпълнителят ще разясни указанията за действията в процеса на внедряване.

Изпълнителят следва да консултира и да участва при вземането на решения по проблемите, възникнали при внедряването.

Въз основа на данните от проверките екипите от инспектори следва да определят рисковия потенциал и следва да класифицират предприятията по рискови групи.

Изпълнителят следва да извърши обработка и анализ на резултатите от проверките и анкетирането на предприятията за съответствие на оценката на Инспекцията и собствената им оценка за състоянието на УТ, контрола на рисковете и прилагането на изискванията на законодателството по БЗР и трудовите правоотношения.

Възложителят и Изпълнителят, с участието на инспекторите, взели участие в пилотното внедряване, следва да направят анализ на изпълнението на плановете, процедурите и оперативните документи и съответствието на получените резултати с очакваните.

Изпълнителят следва да коригира методологията и следва да направи промени в документацията на системата, ако е необходимо.

Въз основа на разработката и резултатите от пилотното внедряване Изпълнителят следва да определи показатели и критерии за оценка на ефективността от въвеждане на усъвършенстваната система за планиране за Агенцията и за повишаване на нивото на превенция в предприятията.

Резултат от поддействието:

Стр. 15 / 24

www.eufunds.bg

Проект BG05M9OP001-3.004 „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ“, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Като резултат от поддейността следва да бъде подписан двустранен протокол за:

- извършени проверки в мин. две Д ИТ с по 10 предприятия от различни икономически дейности;
- верифицирани методика за определяне на ИРП на обектите за контрол и система за планиране на контролната дейност;
- проведена анкета за мнението на предприятията за предлаганите промени;
- окончателна документация на системата за планиране на ИА ГИТ.

IV. ОТЧИТАНЕ

Отчитането на резултатите от изпълнението на поръчката е в срокове, съгласно утвърдения график за изпълнение на дейностите, посочени в Раздел V. „Етапи и срокове за изпълнение“. Отчитането на отделните поддейности е, както следва:

1. Поддейност 2.1., Първа част 2.1.1, Етапи 1, 2 и 3 се отчитат с доклад, съгласно дефинираните резултати
2. Поддейност 2.1., Първа част 2.1.1., Етап 4 се отчита с доклад, съгласно дефинираните резултати
3. Поддейност 2.1., Втора част 2.1.2 се отчита чрез дефинираните резултати
4. Поддейност 2.2. се отчита чрез дефинираните резултати
5. Поддейност 2.3. се отчита чрез дефинираните резултати

V. ЕТАПИ И СРОКОВЕ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

Общ срок за изпълнение: макс. 9 мес.

Максимално допустимите срокове по отделните етапи са дадени в Плана за действие към т. II. Организация за изпълнение на поръчката на Концепцията за разработване на критерии за оценка на рисковия потенциал на обектите за контрол и създаване на система за планиране на контролната дейност според рисковия потенциал на обектите за контрол.

VI. ПРИЛОЖЕНИЯ

Приложение № 1: Термини и определения

Приложение № 2: Логистична подкрепа на срещата по поддейност 2.2.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

Приложение №2

ЛОГИСТИЧНА ПОДКРЕПА на среща за представяне и обсъждане на системата за планиране на контролната дейност, основана на оценката на рисковия потенциал на предприятията

Участници: Директорите на инспекции, началници на отдели и други заинтересованите страни от ИА ГИТ.

Брой участници: 45 служители на ИА ГИТ.

Списъкът с участниците се предоставя от възложителя на изпълнителя след съгласуване на датите за провеждането на срещата, но не по-късно от 5 дни преди деня на откриването ѝ.

Място на провеждане: гр. Пловдив.

Продължителност: 2 /два/ дни.

Датите се съгласуват с възложителя не по-късно от 15 дни преди провеждането на срещата.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Хотелско настаняване: За участниците в срещата, които не са от гр. Пловдив – една нощувка в самостоятелни стаи със закуска в минимум четиризвезден хотел /или по-висока категория/.

Изпълнителят предварително предоставя списък на участниците на рецепцията в хотела.

Паркинг: Осигурява се безплатен паркинг за всички участници в срещата.

Конферентна зала: Подходяща за провеждане на срещата зала в хотела, в която се извършва настаняването на участниците - капацитет на залата минимум 50 места; наличие на изправна климатична инсталация.

Техническо оборудване на залата: Екран, мултимедия, озвучителна уредба; дискуссионни микрофони, 2 броя безжични микрофони; флипчарт с маркери; техническа поддръжка.

Регистриране на участниците и предоставяне на материали: Комплекти с материали за участниците в срещата в количество, съобразено с броя на участващите лица.

Размножаването и подвързването на материалите се осигурява от изпълнителя.

Материалите, в т.ч. анкетни карти за измерване удовлетвореността на присъстващите от събитието, се предоставят на участниците в срещата срещу подпис при регистрирането им в деня на самото събитие.

Мерки за публичност на срещата: В съответствие с мерките за информация и публичност, съгласно Единен наръчник на бенефициента за прилагане на правилата за информация и комуникация 2014 - 2020 г. (<http://www.eufunds.bg/archive/documents/1423147813.pdf>), който е съобразен с изискванията на Регламент (ЕС) №1303/2013 на Европейския парламент и на Съвета от 17.12.2013 г. и на Регламент за изпълнение (ЕС) №821/2014 на Комисията от 28.07.2014 г.:

- поставяне на банер и/или плакат;
- осигуряване на указателни табели за улесняване достъпа на участниците в семинара до конферентната зала.

Кетъринг за 45 участници: Включва минимум следното:

- две кафе-паузи (кафе, чай, сметана, натурален сок, минерална вода, дребни сладки и соленки, плодове);
- два обяда (включващи минимум: салата, супа, основно ястие, десерт, плодове, безалкохолни напитки, минерална вода);

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

- една вечеря (включваща минимум: салата, основно ястие, десерт, плодове, безалкохолни напитки, минерална вода), в ресторант на хотела, в който са настанени участниците;
- ежедневно зареждане на залата, в която се провежда срещата, с минерална вода и стъклени чаши за всеки участник.

Обедите и вечерята могат да бъдат сервирани на блок-маса или персонално (определя се по преценка на изпълнителя, съгласувано с възложителя).

Изпълнителят представя на възложителя, в срок не по-малък от 5 /пет/ дни преди срещата, по три варианта (вкл. един вегетариански вариант) на меню за всеки от предвидените обеди и за вечерята, като възложителят (упълномощено от него лице) избира в срок до 3 /три/ дни преди датата на провеждане на съответното събитие вариантите на меню за двата обяда и вечерята.

Възстановяване на транспортните разходи на участниците, които не са от гр. Пловдив: Извършва се при тяхната регистрация в деня на събитието (за автобус, влак или лично МПС, от населеното място на участника до мястото на събитието и обратно) на база представени от тях разходно-оправдателни документи, съгласно действащата нормативна уредба - индивидуални командировъчни заповеди с всички необходими реквизити, подписи и печати; първични счетоводни документи, доказващи осъществено пътуване по Наредбата за командировките в страната.

Размерът на пътните пари за всеки участник се определя и изплаща съгласно Наредбата за командировките в страната.

Документиране на проведената среща:

- снимков материал и/или аудио/дигитални записи и т.н.
- присъствени листове с подписи на участниците
- копия от представените на срещата материали
- доклад за събитието, съдържащ анализ на информацията, получена от събирането на анкетните карти, пълно описание на извършените дейности от страна на изпълнителя, финансов отчет - в срок до 15 /петнадесет/ дни от приключване на събитието.

Логистично срещата се осигурява от Изпълнителя.

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Приложение №1

ТЕРМИНИ И ОПРЕДЕЛЕНИЯ

Безопасност и здраве при работа (БЗР)

Условия и фактори, които влияят или биха могли да повлияят върху безопасността и здравето на работещите и на други лица на работното място.

Система за управление на БЗР (СУБЗР)

Част от системата за управление на предприятието, предназначена за контрол на рисковете за БЗР и осигуряване на здравето и безопасността на работещите.

Цели

Общи/крайни резултати, за чието постигане организацията работи.

Предприятие

Всеки субект, упражняващ стопанска дейност, независимо от правната му форма.

Работно място

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Всяко териториално определено място (помещение, машина, съоръжение или открита площадка), където работещият извършва работна дейност или има достъп във връзка с изпълняваната работа.

Обект

Предмет, явление, факт, към който е насочена някаква дейност.

Обект на контрол от ИА ГИТ

Всички предприятия и места, където се осъществява трудова дейност или се провежда обучение, независимо от формата на организация, вида на собственост и основанието, на което се извършва работата или обучението, в които по силата на нормативен акт ИА ГИТ осъществява контролна дейност.

Области на контрол

Елементи от дейността на обекта за контрол, подлежащи на проверка и оценка за съответствие с изискванията на националното законодателство.

Работна среда

Съвкупността от условията, при които се извършва работата. Тези условия включват физични, социални, психологически фактори и фактори на околната среда.

Условия на труд

Съвкупност от действителните показатели на работната среда и на производствените условия (в т.ч. на използваните процеси, материали, оборудване, организация на труда и др.), при които се осъществява трудовата дейност.

Вътрешна среда

Ресурси, елементи, фактори, тенденции и събития, които са под управлението и контрола на предприятието.

Опасност

Възможен източник на вреда.

Вредни фактори при трудовата дейност

Фактори на работната среда, организацията на трудовата дейност и други въздействия, които влияят негативно или заплашват здравето, безопасността и социалния статус на работещите.

Риск

Вероятността за настъпване на вреда при конкретни условия на излагане и тежестта на вредата. Определя се в степени (ниво) на риска.

Рисков потенциал на обект за контрол (Обхват на възможната вреда)

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда”

Рисковият потенциал на обекта на контрол отразява обхвата на възможната вреда (възможните негативни последици) за здравето и безопасността на работещите от въздействието на рискови фактори при работа и за социалния им статус вследствие нарушаване на фундаментални, трудови и социално-осигурителни права и показва нивото на несигурност или вероятността за настъпване на нежелани или опасни събития.

Оценка на риска

Процес на взимане на решение относно допустимостта на риска на база на анализа на риска, разпоредбите на нормативните актове и отчитане на фактори като технически достижения, околна среда, психологически, икономически и социални аспекти.

Ниво на рисков потенциал на обект на контрол

Индикатор, характеризиращ големината на рисковия потенциал на обект на контрол

Синтезиране на рисковия потенциал

Определяне на рисковия потенциал на обект на контрол при отчитане влиянието на всички характерни рискови фактори и обхвата на възможната вреда от тях самостоятелно, и/или комплексно

Информиране и консултиране по БЗР

Превантивна дейност за осигуряване и мотивиране на персонала за адекватно поведение по отношение на рисковете при работа.

Мониторинг

Системно измерване и наблюдение на условията на труд, системата за управление и спазването на трудовото законодателство.

Проверка

Установяване на състоянието и съответствието на обекта за контрол със законовите изисквания.

Проверките са планови („активни“) - по програма на Инспекцията и „реактивни“ (по разпореждане на висшестоящ орган, искания, сигнали и жалби, след доклади за инциденти или трудови злополуки и др.).

Качество

Степен, до която съвкупност от присъщи характеристики на даден обект удовлетворяват изисквания (БДС EN ISO 9000:2015).

Коригиращи действия

Действия, провеждани за отстраняване на причините за възникнали несъответствия и допуснати нарушения в параметрите на работната среда, процесите, продуктите,

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

дейностите по осигуряване на БЗР и изпълнение на изискванията на трудовото законодателство.

Показател

Това, по което може да се съди за развитието, състоянието или хода на нещо (в случая областта на контрол) – в повечето случаи качествена измерител, напр. травматизъм.

Параметър

Величина, размер, който характеризира основните свойства на предметите и явленията, напр. коефициент на честота, тежест или травматизъм.

Индикатори

Наблюдаеми мерки (измерители), които позволяват да се вникне в понятие, което е трудно измеримо пряко (по директен начин). Описват какво точно се измерва.

Водещи индикатори

Известни също като индикатори за дейности, индикатори за развитие на процеса или индикатори преди проявление на фактите (резултатите).

Индикатори за резултат

Насочени по посока на развитие на процеса и са постфактум.

Критерий

Признак, основание, мерило за оценка на нещо, в случая на показатели/параметри по БЗР, напр. среден коефициент на трудов травматизъм за страната (Ктт = 0,66 за 2015 г.) - отраслите със среден Ктт над тази стойност са с висок травматизъм.

Причинно-следствена връзка

Избор на фактори (елементи, събития, обстоятелства) и техните взаимовръзки, които съвместно водят до желан или нежелан резултат. Могат също да бъдат наречени "верига на предпоставки". По отношение на инцидент, свързан с безопасността това често се нарича "траектория на инцидента"

Ефективност

Степен на постигане на предварително поставени цели, напр. брой на проверките на инспектор отнесени към планираните.

Ефикасност

Съотношение между постигнатите резултати и използваните за тях ресурси; степента, до която са постигнати целите или решени проблемите отнесени към разходите.

СЪКРАЩЕНИЯ

Стр. 23 / 24

www.eufunds.bg

Проект BG05M9OP001-3.004 „Оптимизация и иновации в ИА ГИТ“, финансиран от Оперативна програма „Развитие на човешките ресурси“, съфинансирана от Европейския съюз чрез Европейския социален фонд

ЕВРОПЕЙСКИ СЪЮЗ
ЕВРОПЕЙСКИ
СОЦИАЛЕН ФОНД

Изпълнителна агенция „Главна инспекция по труда“

БЗР	- безопасност и здраве при работа
КТ	- Кодекс на труда
ЗЗБУТ	- Закон за здравословни и безопасни условия на труд
ЗИТ	- Закон за инспектиране на труда
СУБЗР	- Система за управление на БЗР
ОБЗР	- орган/длъжностно лице по БЗР
ДИТ	- Дирекция „Инспекция по труда“
КУТ	- Комитет по условия на труд
СТМ	- служба по трудова медицина
СПО	- съоръжения с повишена опасност
РП	- рисков потенциал
ИРП	- индекс на рисковия потенциал
ОРП	- оценка на рисковия потенциал
ОК	- обект на контрол
ЗИТ	- Закона за инспектиране на труда
НСИ	- Национален статистически институт
АУАН	- Акт за установяване на административно нарушение